

Noter til årsregnskapet

Pensjonskasseforeningens regnskapsseminar 16. desember 2024
Siri L. Heggebø

nær - nøktern - nyttig

Agenda

Lowverk

Grunnleggende prinsipp

Notekrav

- Generelt
- Forsikringskontrakter
- Finansielle eiendeler
- Investerings eiendommer
- Foretak i samme konsern
- Annet
- NRS
- IFRS

Øvrige opplysninger

Lovverk

Forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak kapittel 5

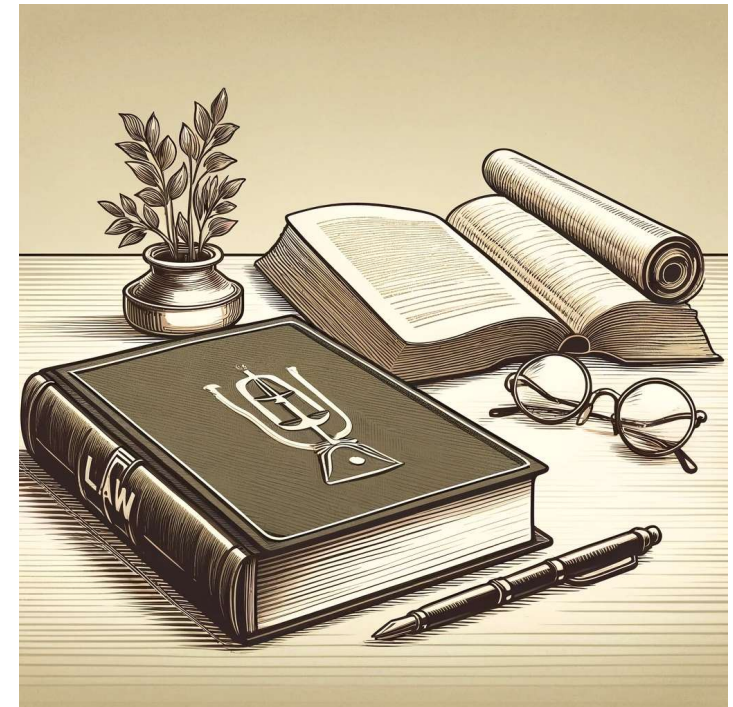
§5-1 (1) -Regnskapsloven §7-11a - §7-14

For områder ikke omfattet i forskriften §3-2 - §3-5

Forsikringskontrakter, finansielle eiendeler, Finansielle instrumenter, eiendom og Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak

§5-1 (2) – God regnskapsskikk
eller

§5-1 (3) – Forskrift om forenklet anvendelse av
internasjonale regnskapstandarder

Grunnleggende Prinsipp

§5-2

Pensjonsforetak skal gi nødvendige opplysninger for å vurdere stilling og resultat.

§5-3

Informasjon må være tilstrekkelig for å gi et rettviseende bilde av foretaket.

Notekrav

nær - nøktern - nyttig

Generelt - prinsippnote

Definisjoner

Benyttet regelverk

Avvikende prinsipper i datterselskaper

Kontinuitet

Effekter ved endringer i regnskapsprinsipper

Forsikringskontrakter

- § 5-6 Beskrivelse av pensjonsordningene
- § 5-7 Virkningen av endringer i forutsetninger
- § 5-8 Endringer i forsikringsforpliktelser
- § 5-9 Forsikringsforpliktelser
- § 5-10 Bransjeanalyse mv.
- § 5-11 Kapitalavkastning

§5-8 Endringer i forsikringsforpliktelser

NOTE 25 Bevegelser i forsikringsforpliktelser (1 000 kr)

	Premiereserve	Bufferfond	Premiefond
1. Inngående balanse	29 471 464	6 347 820	719 544
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			
2.1 Netto resultatførte avsetninger (Post R6.1)	3 600 439		9 760
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet		1 335 020	16 592
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene			5 769
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	3 600 439	1 335 020	32 121
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			80 819
3.1 Overføringer mellom fond 1)			-453 325
3.2 Overføringer til/fra pensjonskassen			
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			-372 506
4. Utgående balanse	33 071 903	7 682 840	379 160

Risikoresultatet for 2023 er positivt med 5,8 mill. kr. etter endring i erstatningsavsetning på 20 mill. kr.

§5-10 Bransjeanalyse mv.

	2023	2022
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	2 041 382	-1 295 868
Garanterte renter	-672 637	-619 367
Renteresultat (a)	1 368 744	-1 915 235
Frigjort administrasjonsreserve	22 454	20 093
Løpende administrasjonstillegg	53 733	45 340
Forsikringsrelaterte kostnader	-75 309	-68 653
Administrasjonsresultat (b)	878	-3 220
Premie til avkastningsgaranti	138 259	82 721
Omdisponering av fjorårets resultat (tilleggsavsetninger fra EK)	0	0
Resultat mot egenkapital (c)	138 259	82 721
Risikoresultat (d)	5 317	59 130
Resultat av teknisk regnskap før disponering		
(e) = (a)+(b)+(c)+(d)	1 513 198	-1 776 605
Renteresultat overført (til)/fra bufferfond	-1 335 020	1 333 144
Renteresultat overført (til)/fra premiefond		0
Risikoresultat overført (til)/fra premiefond	-22 361	-29 565
Renteresultat overført (til)/fra premiereserve		0
Teknisk resultat	155 818	-473 026

Bufferfondet kan benyttes til å dekke hele eller deler av renteresultatet, samt tilordnes som overskudd til premiefondet.

Risikoresultatet kan avsettes med inntil 50 % til risikoutjevningfond og overskytende til kundens premiefond.

Administrasjonsresultatet disponeres mot egenkapitalen.

Premie til avkastningsgaranti disponeres mot egenkapitalen.

Private kasser – overgang til bufferfond

Prinsippnoten:

Forsikringsforpliktelser

Kontraktfastsatte forpliktelser i regnskapet utgjør pensjonskassens forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen og består av premiereserven inkludert erstatningsavsetning og administrasjonsreserve. I tillegg består forsikringsforpliktelsene av et **bufferfond** og et premiefond. **Bufferfondet erstatter tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond, og har fått et noe bredere bruksområdet.**

Private kasser – overgang til bufferfond

NOTE 25 Bevegelser i forsikringsforpliktelser (1 000 kr)

	Premiereserve	Tilleggs- avsetning	Kursregulerings- fond	Bufferfond	Premiefond
1. Inngående balanse	26 725 305	2 981 403	4 699 512		1 035 094
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser					
2.1 Netto resultatførte avsetninger	2 746 159				75 896
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet				-1 333 144	
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene					29 565
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	2 746 159			-1 333 144	105 461
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser					
3.1 Overføringer mellom fond ¹⁾		-2 981 403	-4 699 512	7 680 915	89
3.2 Overføringer til/fra pensjonskassen				48 685	-421 100
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser		-2 981 403	-4 699 512	7 680 964	-421 011
4. Utgående balanse	29 471 464			6 347 820	719 544

1) Stortinget vedtok 22.12.2021 en ny lov for garanterte produkter med virkning fra 1. januar 2022. For offentlige pensjonsordninger ble det etablert regler om et kundefordelt bufferfond, hvor tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond er slått sammen.

Risikoresultatet for 2022 er positivt med 59 mill. kr. etter endring i erstatningsavsetning på 10 mill. kr.

Finansielle investeringer

- § 5-12 Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi
- § 5-13 Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter
- § 5-14 Sikringsbokføring
- § 5-15 Fraregning av finansielle eiendeler
- § 5-16 Motregning av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser
- § 5-16 A Opplysninger ved første gangs anvendelse av IFRS 9
- § 5-17 Aksjer og andeler
- § 5-18 Ansvarlig lånekapital i andre foretak
- § 5-19 Andre finansielle eiendeler
- § 5-20 Andre fordringer
- § 5-21 Forskuddsbetalte kostnader og ikke opptjente mottatte inntekter
- § 5-22 Ansvarlig lån
- § 5-23 Andre forpliktelser

§5-13 Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter

Solvenskapitaldekning

Solvenskapitalkravet pr. 31.12 består av følgende elementer:

[Millioner kroner]	2023	Endelig rapport	
		2022	2022
Renterisiko	1 930	1 500	1 500
Aksjerisiko	5 634	3 939	3 939
Eiendomsrisiko	966	1 084	1 084
Valutarisiko	1 064	723	723
Kreditrisiko	1 625	1 682	1 682
Korrelasjonsgevinst markedsrisiko	-2 910	-2 338	-2 338
Forsikringsrisiko eks. avgangsrisiko	525	491	491
Avgangsrisiko	2 429	2 237	2 237
Motpartrisiko	79	63	63
Operasjonell risiko	167	147	147
Korrelasjonsgevinst totalrisiko	-1 829	-1 625	-1 625
Justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt	-1 452	-1 185	-1 185
Samlet solvenskapitalkrav	8 228	6 718	6 718

Pensjonskassens solvenssituasjon viser pr. 31.12.:

[Millioner kroner]	2023	Endelig rapport	
		2022	2022
Innskutt EK	1 188	1 093	1 093
Risikoutjevningssfond	334	317	317
Annen EK	1 221	1 027	1 027
Supplerende kapital	827	737	737
Bufferfond	7 683	6 348	6 348
Tilleggsavsetninger	0	0	0
Kursreguleringsfond	0	0	0
Justering i avsetninger ved overgang til markedsverdi og korreksjon for beste estimat død/uferhet	2 864	2 684	2 684
Mer verdi (eller mindre verdi) av eiendeler utover bokført verdi	-406	-506	-506
Beste estimat for død og uferhet som gir buffer i fht dagens avsetninger	147	140	140
Ansvarlig kapital	13 857	11 840	11 840
Samlet solvenskapitalkrav	8 228	6 718	6 718
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlige kapital	5 629	5 122	5 122
	2023	2022	2022
Solvenskapitaldekningen	168 %	176 %	176 %

Fristen for innsending av SKD beregning til Finanstilsynet er 31 januar hvert år mens regnskapet og disponeringen vedtas av styret etter denne datoen.

Oppdatert SKD til finanstilsynet blir hvert år bli sendt etter at årsregnskap og disponeringer er formelt vedtatt av styret. Dette er inntatt over i kolonne «Endelig rapportert 2022».

§5-17 Aksjer og andeler

NOTE 15 Aksjer og fondsandeler – kategorisert til virkelig verdi over resultat (1 000 kr)

Selskapsportefølje

Norske og utenlandske aksjer

	Anskaffelseskost	Balanseverdi
DEAS Eiendomsfond Norge I AS	2 462	2 668
<i>Sum norske og utenlandske aksjer</i>	<i>2 462</i>	<i>2 668</i>

Utenlandske aksjefond

KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S-1000	183 414	248 858
Nordea Stabile Aksjer Global	83 195	103 191
<i>Sum utenlandske aksjefond</i>	<i>266 609</i>	<i>352 049</i>

Andeler i KS/IS i eiendomsselskaper

DEAS Norge I IS	264 044	264 090
<i>Sum KS/ANS eiendomsselskaper</i>	<i>264 044</i>	<i>264 090</i>

<i>Sum aksjer og fondsandeler</i>	<i>533 116</i>	<i>618 807</i>
-----------------------------------	----------------	----------------

<i>2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost) – selskapsportefølje</i>		<i>618 807</i>
---	--	----------------

Totalt ga aksjer og fondsandeler en avkastning på 6.1 % for 2023.

Tallene inkluderer valutasikringer på disse investeringene. Investeringene i fondsandeler er en veldiversifisert portefølje. Porteføljen er spredt på ulike forvaltningsselskaper, egenkapitalinstrumenter og regioner. Samlet vil utlån og aksjer datterselskap være inkludert i direkteie eiendom.

Eiendom og Foretak i samme konsern

Eiendom

§ 5-24 *Investeringseiendom*

§ 5-25 *Eierbenyttet eiendom*

Foretak i samme konsern og tilknyttede foretak mv.

§ 5-26 *Aksjer og andeler i foretak i samme konsern og tilknyttede foretak mv.*

§ 5-27 *Fordringer på og verdipapirer utstedt av foretak i samme konsern og tilknyttede foretak*

§ 5-28 *Virkning av endring av konsernsammensetning*

§5-26 Aksjer og andeler i foretak i samme konsern og tilknyttede foretak mv.

NOTE 13 Investeringseiendommer/aksjer og andeler i datterforetak (1 000 kr)

	2023	2022
Verdi i balansen ved periodens begynnelse	3 147 667	3 715 970
+/- Tilgang/avgang i perioden	173 475	-214 381
+/- Resultatandel	211 267	92 897
+/- Utbytte/konsernbidrag*	-152 055	-95 995
+/- Verdiendring eiendommer	-643 991	-350 824
Sum	2 736 364	3 147 667

Sum 6.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak – kollektivportefølje 2 736 364 3 147 667

* Utbytte/konsernbidrag innregnet i 2023 er utbytte/konsernbidrag for regnskapsåret 2022 vedtatt i 2023. PKH har vedtatt konsernbidrag til datterforetak for regnskapsåret 2023 på MNOK 46,3.

En sensitivitetsanalyse viser at et kombinert stress med en økning i gjeld på 0,5 prosentpoeng og et fall i leieinntekter på 10 prosent gir et verdifall på egen eide eiendommer (andel PKH) med MNOK 443.

Verdsettelsen av eiendommene er i henhold til eksterne verdilurderinger.

Selskapsnavn	Eierandel / stemmeandel	Bokført verdi	Tilgang / avgang i perioden	Beliggenhet	Forretningskontor
Grenland 55 AS	100 %	243 941	0	Drammen	Union Eiendomsutvikling, Grenland 70A, Drammen
Glynitveien 13 AS	90,1 %	262 568	0	Ski	Høegh Eiendom, Parkveien 55, Oslo
Karvesvingen 3 AS	90,1 %	465 749	0	Hasle, Oslo	Høegh Eiendom, Parkveien 55, Oslo
Karvesvingen 2 AS	90,1 %	493 352	0	Hasle, Oslo	Høegh Eiendom, Parkveien 55, Oslo
Håndverksveien 13–17 AS	100 %	278 694	0	Langhus	Malling & Co Forvaltning, Dronning Mauds gate 15, Oslo
Grensen Eiendomsinvest AS	50 %	561 206	15 889	Grensen, Oslo	Malling & Co Forvaltning, Dronning Mauds gate 15, Oslo
Høgslundveien 15 & 17 AS	100 %	262 083	0	Skedsmokorset	Malling & Co Forvaltning, Dronning Mauds gate 15, Oslo
Rødbølveien 26 AS	100 %	162 694	157 586	Larvik	Malling & Co Forvaltning, Dronning Mauds gate 15, Oslo
Saga VIII GP APS	100 %	6 077	0	Danmark	Amevika Plads 37, København
		2 736 364	173 475		

Annet

- § 5-29 Andre inntekter
- § 5-30 Andre kostnader
- § 5-31 Store enkelttransaksjoner
- § 5-32 Sammenslåing av poster
- § 5-33 Transaksjoner med nærstående parter
- § 5-34 Antall ansatte
- § 5-35 Ytelser til ledende personer
- § 5-36 Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer, ansatte mv.
- § 5-37 Solvensmargin

§5-35 Ytelser til ledende personer

NOTE 6 Ytelser og lån til ledende ansatte og styre (1 000 kr)

2023 (1 000 kr)

	Lønn etc.	Pensjonskostnader	Annen godtgjørelse	Sum ytelser
Ledende ansatte				
Adm. direktør Mariann Steine Bendriss				
Investeringsdirektør Pål Ringholm				
Leder for risiko- og aktuarfunksjon Johann F. Despriée				
Pensjonsdirektør Pål Jevne				
Økonomisjef Geir Grønseth				
Juridisk direktør og leder for compliance Ada Molne				
Sum				

Styrehonorar

Styret				
Svein Tore Valse				
Ida Miriam Espolin Johnson (nestleder)				
Morten Reymert				
Anne Thea Hval				
Mette Lise Lindblad				
Svein Øverland				
Mette Vilhelmshaugen				
Eirik Høiskar				
Jørn Arthur Limi				
Sum				

Vara medlemmer				
Ørjan Angel Sandvik				
Hilde Westlie				
Rita Huitfeldt Von Der Fehr				
Steinar Fuglevaag				
Birgit Aanderaa				
Jan Inge Pettersen				
Sum				

NRS og IFS

NRS 8

4.3.1.3.4 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler, herunder goodwill

4.3.2.5 Varige driftsmidler

4.3.3.4.3 Fordringer

6.1.2.2 Langsiktig gjeld

6.2.2 Kortsiktig gjeld

4.3.1.3.4 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler, herunder goodwill

4.3.2.5 Varige driftsmidler

4.3.3.4.3 Fordringer

6.1.2.2 Langsiktig gjeld

IFRS

IAS 16 Eiendom, anlegg og utstyr

IAS 36 Verdifall på eiendeler

Noter uten spesifikke krav

Grunnleggende Prinsipp

§5-2

Pensjonsforetak skal gi nødvendige opplysninger for å vurdere stilling og resultat.

§5-3

Informasjon må være tilstrekkelig for å gi et rettviseende bilde av foretaket.

Andre vesentlige noter

- Skatt
- Pensjonsutbetaling
- Finansinntekter
- Obligasjoner

Opptjent egenkapital – vær oppmerksom i konsernpensjonskasser der de ikke nødvendigvis får med seg denne ved flytting

Skatt

NOTE 7 Skattekostnad (1 000 kr)

Oversikt over grunnlag for betalbar skatt:	2023	2022	
Resultat før skattekostnad	265 555	-548 299	
Renter skatt	-113	22	
Verdiøkning fra selskapsporteføljen innenfor fritaksmetoden	-34 898	-7 297	
Netto real. gev./tap aksjer EU/EØS fra selskapsporteføljen	-16 321	122 540	
Netto real. gev./tap andre eiendeler og gjeld		-1 454	
Aksjeutbytte EU/EØS fra selskapsporteføljen	-193	-312	
+ 3 % av utbytte aksjer EU/EØS	6	374	
Andre korreksjoner		-740	
Endring midlertidige forskjeller	7 930	32 245	
Årets skattepliktige resultat	221 966	-402 920	
Benyttet fremførbart underskudd	-221 966	0	
Alminnelig skattepliktig inntekt		-402 920	
Betalbar skatt på årest resultat	0	0	
Avsatt formueskatt	1 500	4 128	
Betalbar skatt i balansen	1 500	4 128	
Årets skattekostnad fremkommer slik:	2023	2022	
Betalbar skatt	0	4 128	
Endring utsatt skatt	49 654	-124 446	
Skattekorreksjon tidligere år	-2 784	-4 995	
Årets skattekostnad	46 869	-125 313	
Midlertidige forskjeller	2023	2022	Endring
Finansielle anleggsmidler - til amortisert kost	16 310	333	15 978
G/T inntektsføring av urealiserte gevinster i kollektivporteføljen	97 372	121 715	-24 343
Pensjonsforpliktelse, endring i netto forpliktelse	-6 105	-6 540	435
Sum	107 577	115 507	-7 930
Aksjer og andre instrumenter utenfor fritak i selskap	205	-36 114	36 319
Andeler i deltakerlignet selskap i selskapsporteføljen	9 365	61 105	-51 741
Underskudd til fremføring	-180 953	-402 920	221 966
Grunnlag for beregning av utsatt skatt	-63 806	-262 421	198 614
Utsatt skatt / utsatt skattefordel	-15 952	-65 605	49 654

Obligasjoner

Selskapsporteføljen Obligasjoner til amortisert kost

Debitorkategori	Pålydende verdi	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Finansinstitusjoner	146 000	144 362	144 826	137 507
Offentlig sektor	46 000	46 164	46 107	42 926
Andre utstedere	304 139	303 168	303 691	290 599
Sum		493 694	494 624	471 032
Opptjent ikke forfalte renter			6 533	
Forventet kredittap			-642	
Sum			500 515	
Modifisert durasjon	3,9			
Gjennomsnittlig effektiv rente	5,0 %			
<i>Beholdningsendringer:</i>				
Inngående balanse	565 707			
Netto tilgang/avgang	-71 083			
Opptjent ikke forfalte renter	6 533			
Forventet kredittap	-642			
Utgående balanse	500 515			

Utlån og fordringer

Styret i PKH har vedtatt en ny policy for utlån. Frem til 14.12.2022 kunne medlemmer i PKH søke om lån. Styret besluttet at fra og med den dato skal det ikke innvilges nye lån. PKH henviser i stedet til avtale inngått mellom Pensjonskasseforeningen og Storebrand hvor medlemmer i PKH skal tilbys konkurransedyktige priser og betingelser på boliglån.

Sannsynlighet for vesentlige tap i utlånsporteføljen er svært liten så det er ikke foretatt noen avsetning for tap ved utgangen av året.

	2023	2022
Lån til medlemmer	227 239	261 905
Påløpte renter	2 023	1 071
Bokførte utlån	229 263	262 976
2.3.2 Utlån og fordringer selskapsportefølje	229 263	828 682

Telefon: 22 42 50 00
Adresse: Karenslyst allé 49, 0278 Oslo
E-post: pkh@pkh.no
Webseite: www.pkh.no

nær - nøktern - nyttig

Besøk oss på vår hjemmeside www.pkh.no for mer informasjon

